

MARIBORSKI

VEČERNIK

„JUTRA“

Uredništvo in uprava: Maribor, Gosposka ul. 11 / Telefon uredništva 2440, uprave 2465
Izhaja razen nedelje in praznikov vsak dan ob 18. uri / Velja mesečno prejemnik
v upravi ali po pošti 10 Din, dostavljen na dom 12 Din / Oglaš po ceniku / Oglaš
sprejema tudi oglašni oddelček „Jutra“ v Ljubljani / Poštni čakovni račun št. 11.400

Cena 1 Din

Avstrijske manjšine

Pred nekaj tedni je avstrijski zvezni kanc. dr. Kurt pl. Schuschnigg v srcu domovine svojih slovenskih prednikov, v Celovcu, slovesno izjavil, da bo Avstrija tako uredila vprašanje narodnih manjšin, da bo postala vzgled za vse druge države. S tem je zvezni kanc. odkrito priznal, da doslej to vprašanje še nikakor ni tako urejeno, da bi mogla ta rešitev zadostovati in biti zgled na! Po vrnitvi s turneje po zahodu Evrope pa je dejal njegov zunanji minister baron Berger-Waldenegg manjšinskim častnikom na Dunaju, da je o priliki sestanka v Parizu in Londonu imel priliko razgovarjati se tudi o vprašanju avstrijskih narodnih manjšin ter dati zahtodnim državljanom pojasnila, ki so jih želeli. Pri tem je po lastni izjavi zastopal staro avstrijsko stališče, na katerem je vlada vedno stala, da živijo vse manjšine, kulturne, jezikovne in verske popolno svobodno. Avstrija zahteva od njih samo da državo priznajo in sodelujejo z večino. Prav Avstrija je tista, ki daje vsemu svetu zgled, kako je treba spoštovati pravice vseh manjšin, ki hočejo z državo živeti in se njenim zakonom pokoriti.

Ako vzporedimo obe navedeni izjavi, moramo ugotoviti že takoj, da druga drugo temeljito pobijata; šef vlade trdi sam, da je treba manjšinsko vprašanje šele urediti tako, da bo zgledno, njegov minister pa pravi, da je to vprašanje že sedaj zgledno urejeno! Kje je tu enotnost, kje logika? Ali pa baron Berger-Waldenegg pri tem ni mislil na prave narodne manjšine, saj je govoril le o »kulturnih, jezikovnih in verskih« manjšinah? So te manjšine morda nekaj drugega, kakor so narodne? Očitno ne. Baron Berger-Waldenegg se je le skril za staro prakso nemške Avstrije, ki je govorila vedno rada le o »kulturnih, jezikovnih in verskih« manjšinah, namesto da bi manjšine, ki so res manjšine, imenovala z ednim po vsem svetu in pred vsem svetom veljavnim imenom — narodne! Tega se pa avstrijski zunanji minister in eksponent Heimwehra prav boji ko vrag križa, zato govori za vestno neresnico in desavira svojega lastnega vladnega šefa dr. Kurta plemenitega Schuschnigga. Po vsem tem vemo sedaj, da je ta gospod zahodne državni-ke glede položaja narodnih manjšin v Avstriji enostavno mistificiral.

Sedanja Avstrija ima le tri narodne manjšine, ki so vse slovanske: Čehe na Dunaju, ki pa so več ali manj diaspore, Hrvate na Gradiščanskem, ki so bili pred stoletji tja priseljeni in Slovence na Koroškem ter obrobem Štajerskem, ki so avtohtono ljudstvo, katero je živelo že pred pozneje priseljenimi Nemci na vsem ozemlju sedanje Avstrije. Prav ta narodna manjšina, ki jo tvorijo potomci najstarejšega še živečega ljudstva vzhodnega alpskega ozemlja, pa vživa med vsemi tremi avstrijskimi narodnimi manjšinami najmanj pravic, dasi je mimo tega tudi — najštevilnejša. Dunajski Čehi imajo še češke manjšinske šole, pa tudi gradiščanski Hrvati se ne morejo preveč pritoževati, saj se jim v narodnem oziru godi vsekakor bolje kakor se jim je pod Ogrsko, na najslabšem so Slovenci, ki jih je preko 100.000 in je iz njihovih vrst izšel mimo velikega števila pomembnih avstrijskih mož tudi sam sedanji zvezni kanc. dr. Schuschnigg (Sušnik), saj so ga pred leti celo v tirolskem deželnem zboru zmerjali z »vindišerjem«!

Ta velika, avtohtona in kompaktna narodna manjšina, ki je svojo zvestobo do

Odločilne bitke v Grčiji

Obseg revolucije in državljanske vojne — Šrditi boji za Solun in Trakijo — Vlada poroča o zmagi nad vstaši — Odločilen napad na otok Kreta

ATENE, 5. marca. Državljska vojna, ki se je razvila zaradi vstaje Venizelosa in Plastirasa, divja še dalje in še vedno ni odločena ne v korist vlade ne v korist vstašev. Vstaši imajo še vedno v svojih rokah vso Kreta in večino otokov v Egejskem morju, kjer so neomejeni gospodarji. Prvotno so v Atenah upali, da vstaši ne bodo mogli uporabljati bojnih ladij, ker niso preskrbljene z gorivom in vsem, kar je potrebno za plovbo, toda vse kaže, da so vstašem vse to preskrbeli ponočij z neznane strani, kar dokazuje, da stoji za njimi, kakor se je že prvotno domnevalo, neka velesila, ki je v zunanje-političnem oziru zainteresirana na padcu sedanjega režima in zmagi vstašev. Sedaj se je pa pojavilo tudi pomikanje hrane za vstaše, ki so zbrani na ladjah in otokih. Venizelosa revolucija vlada je začela zaradi tega rekvirirati živila. Mimo tega je zaplenila tudi ves državni denar in je samo na Kreti do bila baže okoli 100 milijonov drahem. Proti vstaškemu brodogvju je poslala atenska vlada ono brodogvje, ki ji je še na razpolago, kakor tudi vsa razpoložljiva bojna, potniška in sporna letala, vendar pa znatnejših uspehov še ne more zaznamovati. Obstoja velika nevarnost, da bodo vstaši s svojim brodogvjem napadli ce-

linsko Grčijo, zlasti pa, da se bodo z morja postavili na stran svojih čet, ki se bore z vladnimi v Traciji.

Položaj v Traciji in Macedoniji je še vedno zelo resen. Prvotno se je vladnim četam, katere vodi sam vojni minister Kon dylis, posrečilo zavzeti Seres in Kavalo, ker pa se je cela tracijska armada postavila na stran vstašev in je pritegnila k sodelovanju tudi civilno prebivalstvo, se je vstašem posrečilo izgubljene kraje zopet zavzeti in potisniti vladne čete nazaj proti Solunu. Pričakuje se, da se bo razvila usodna bitka za Solun, katerega bi mogle vstaške ladje napasti tudi z morja. Ako bi vstaši zavzeli Solun, bi imeli tako v rokah vso Tracijo in Macedonijo, kar bi pomenilo obkolitev vladnih čet z juga in s severa. Vlada je zaradi tega mobilizirala nadaljnje letnike rezervnih častnikov in vojakov. Državljska vojna je sedaj popolnoma prava vojna bojnih front, ker razpolagata obe armadi s skoraj enakim orožjem. Tudi vstaši imajo na razpolago topove, tanke in letala.

ATENE, 5. marca (zjutraj). Odločilna bitka med uporniki in vladnimi četami se vsak čas pričakuje. Vsa pozornost je zato posvečena Solunu, ki ga hoče zavze-

ti četrti armadni zbor, ki je na strani vstašev. Tretji armadni zbor je na strani vlade, toda med častniki je mnogo takih, ki niso povsem zanesljivi. Zato je vlada poslala 300 zvestih častnikov v Solun, kjer naj bi prevzeli poveljstvo nad tamkajšnjimi edincami. Pričakuje se, da se bodo vladne in uporniške čete spoprijele vsak trenutek. Tretjemu armadnemu zboru je bilo ukazano, da se ustavi na višini Kukul pred Solunom, kjer bi imel počakati nadaljnega ojačenja.

ATENE, 5. marca (opoldne). Vlada je pravkar izdala uradno poročilo, v katerem pravi, da so se boji z vstaši v severni Grčiji pričeli že davi in končali z zmago vlade. Vstaši so korakali proti Solunu, kjer so jih napadle vladne čete s treh strani. Nepričakovan napad je vstaše, ki so bili številčno močnejši in celo bolj oboroženi tako zmedel, da so v paničnem strahu pobegnili. Motorizirani vladni oddelki jih sedaj zasledujejo in so ujeli že 2000 vstašev. Vlada pravi, da bo do večera očiščena že vsa severna Grčija. Vlada pa pripravlja tudi odločilni napad na Kreta, kamor je poslala 7 bojnih ladij in 22 bojnih letal. Vest o tem je vzbudila na Kreti paniko.

Pred angleškim obiskom v Berlinu

SIR SIMON IN LORD EDEN PRIDE TA V BERLIN V ČETRTEK. — KOMENTARJI ANGLEŠKEGA TISKA.

LONDON, 5. marca. Sedaj se tudi že uradno poroča, da bosta zunanji minister sir Simon in čuvar pečata lord Eden odletela v Berlin v četrtek 7. t. m. popoldne. Ustavila se bosta na Tempelhovskem letališču in ostala v Berlinu do nedelje. Instrukcije za zunanjega ministra sira Simona bodo komično sestavljene jutri v sredo na seji vlade. »Daily Telegraph«, ki je kakor znano, glasilo zunanjega ministrstva, piše, da bo ta obisk strogo informativnega značaja. »Times« pa pravi, da odhajata sir Simon in lord Eden v Berlin s popolnoma jasnimi

načrti, ki morajo roditi uspeh. V Berlinu se bodo napravili zelo važni in usodni sklepi; pripravljeni bodo sporazumi, ki bodo uredili evropske odnošaje za daljšo dobo. Anglija bo storila vse, da pripravi Nemčijo do mednarodnega sodelovanja, seveda tako, da dobi Nemčija v vsakem oziru popolno enakopravnost. Dobro je, da sir Simon in lord Eden iz Berlina ne potujeta v Moskvo, ker bi tako potovanje bilo netaktno in bi mnogo zmanjšalo pomen akcije, ki je uvedena med Londonom in Berlinom.

Gömböseva zmaga

BUDIMPEŠTA, 5. marca. Državni upravitelj Horthy je kmalu po včerajšnji demisiji poveril mandat za sestavo vlade zopet Gömbösu, ki je vlado tudi že sestavil in se bo danes predstavila najprej poslancem vladne stranke, nato pa popoldne parlamentu. Splošno se je pričakovalo, da dobi mandat za sestavo nove vlade grof Bethlen, izgleda pa, da je Gömbös zmagal in bo sedaj izvedel svoje reforme ne glede na svoje nasprotnike. Ako bo potrebno, bo parlament tudi

razpuščen in bodo razpisane nove volitve. Vlada se ni mnogo spremenila, zunanji minister je ostal še nadalje Koloman Kanya, notranji minister pa je postal namesto Keresztesa-Fischerja dosedanji predsednik tiskovnega urada Nikolaj Kozma. Gömbös bo v glavnem izvedel 4 reforme, in sicer razširjenje pravic kraljevega namestnika, uvedbo tajnih volitev, reformo zakona o tisku in reformo gornje zbornice. Gömbös upa, da bo za te reforme našel tudi v sedanjem parlamentu potrebno večino.

Avstrije izpričala s plebiscitom l. 1920, in tako izpolnila več ko zadosti vse pogoje, ki jih našteva baron Berger-Waldenegg, nima danes niti ene same resnične manjšinske osnovne šole, kaj šele, da bi imela meščansko ali vsaj paralelke na srednjih, kakor jih ima nemška narodna manjšina v Jugoslaviji. Prav tako nima slovenskih učiteljev in uradnikov, in celo že v samo cerkev se uvaža z nameščanjem zagrizenih nemških, slovenšči-

ne neukih duhovnikov raznarodovalna, slovenskemu ljudstvu tuja nemščina! Kako postopa Avstrija s to narodno manjšino pa izpričuje pred vesoljnim svetom že pritožba te manjšine pri Društvu narodov v Ženevi zaradi zadnjega ljudskega štetja. Zgledno postopanje je torej treba šele dokazati, kot je dejal g. Schuschnigg, ker je sedaj vse prej ko zgledno, kakor bi rad dokazal g. Berger-Waldenegg.

Sumljiv sporazum

LONDON, 5. marca. Italijanska vlada je sporočila angleški, da je bil v pogajanjih v Adis Abebi dosežen sporazum med Italijo in Abesinijo zaradi določitve nevtralne cone pri Ualuali. S tem se bodo prepričali novi spopadi med Italijani in Abesinci. Druga poročila iz Italije pa poročajo o nadaljnjem naglem odpoštilanju čet in bojnega materiala v Eritrejo in Somalijo. Zato se v tukajšnjih političnih krogih boje, da je sporazum, kakor ga je sporočila semkaj italijanska vlada, le pretveza, ki naj zavleče reševanje spora do konca deževne dobe. Pred koncem te deževne dobe Italijani ne morejo pričeti v Abesiniji nobenih večjih operacij, ker evropski vojaški vremena ne bi prenesli. Vse kaže, da hočejo Italijani z raznimi začasnimi sporazumi pripraviti šele vse potrebno za izvršitev svojih končnih namenov.

SPREMENBE V RUSIJI.

MOSKVA, 5. marca. Centralni izvršilni odbor je sprejel odstop tajnika odbora Jenukidžeja, ki bo te dni imenovan za predsednika izvršilnega odbora kavkaških zveznih republik. Namesto Jenukidžeja je imenovan za tajnika osrednjega izvršilnega odbora vrhovni državni tožilec sovjetske zveze Akulov. Za namestnika novega tajnika je imenovan nekdanji namestnik predsednika GPU Unšlit. Za vrhovnega tožilca sovjetske zveze je pa imenovan državni tožilec Višinski.

ŽELEZNIŠKA NESREČA.

MOSKVA, 5. marca. Pri Novosibirskem sta včeraj trčila skupaj dva vlak. Pri tem je bilo 5 ljudi ubitih, 5 pa ranjenih.

POROKA ŠPANSKEGA PRINCA.

RIM, 5. marca. Tu sta se poročila španski infant don Juan in Manuela Dampierreova. Po poroki ju je sprejel papež.

Stanovske zadeve zdravnikov

OBČNI ZBOR ZDRAVNIŠKEGA DRUŠTVA V MARIBORU. REFERAT PREDSEDNIKA DR. ČERNIČA.

Preteklo nedeljo je imelo Zdravniško društvo v Mariboru svoj 14. redni občni zbor, ki ga je vodil predsednik g. dr. Mirko Černič. Predvsem je predsednik pozdravil predsednika bratskega Slovenskega zdravniškega društva v Ljubljani g. dr. Mršola. Nato je razpravljalo o perečih vprašanjih, ki se tičejo zdravniškega stanu in zdravstva v naši banovini. Konstatiral je, da ugled zdravniškega stanu stalno pada, dočim so se prej zdravniki javno udeleževali na vidnih in vodilnih mestih, n. pr. Janez Bleiweis, ki je bil imenovan »oče slovenskega naroda«, dr. Josip Vošnjak, ki je bil državni in deželni poslanec ter deželni odbornik, pokojni predsednik mariborskega Zdravniškega društva dr. Jankovič, ki je bil celo minister. Razen na teh vodilnih funkcijah so bili zdravniki po deželi kot župani, voditelji naroda n. pr. dr. Kogoj na Jesenicah na Gorenjskem, dr. Tičar v Kranjski gori, dr. Karba v Kamniku, dr. Šifler v Ribnici na Dolenjskem itd. Zdaj smo pa prišli tako daleč, da slovenski zdravniki nimamo ne le v senatu nobenega zastopnika, imeli nismo nobenega člana tudi v prejšnji narodni skupščini in nimamo nobenega v banovinski skupščini v Ljubljani. Tudi število županov-zdravnikov se dan za dnem manjša.

Krivda za to je na nas samih, ker smo se zagrizli v boj za privatno prakso in za posamezne javne zdravniške službe in s tem popolnoma opustili javno udeleževanje. Na nas je, da zanesemo zdravje v politiko, dočim drugi vtihtaplajo politiko v zdravstvo. Zaradi tega je potrebno, da se zdravniki znova začno baviti z javnimi zadevami, s čimer bodo dvignili svoj ugled in koristili zdravstvu in svojemu stanu.

Nadalje je predsednik poročal da je Zdravniško društvo v zvezi z upravo Splošne bolnišnice v Mariboru ustanovilo v splošni bolnišnici lepo knjižnico in čitalnico, ki nudi članom za malenkost mesečni prispevek številne domače in tuje revije in knjige, tako, da si morejo prihraniti vse izdatke za strokovno čtivo. Lani je priredilo društvo uspeh izlet v Gradec v krematorij. V načrtu ima letos take izlete, n. pr. v umobolnico v Novo Celje, v zdravilišče Laško. Klenovnik in ono za kirurško tuberkul. na Stož alpe na Gornjem Štajerskem. Seveda bodo ti izleti možni le takrat, če bo doveli zanimanja. Nudili bodo strokovno in tovariško gotovo vsakemu udeležencu popolno zadoščenje. Glede pogrebne sklada, ki ga društvo vzdržuje že od svoje ustanovitve, se je konstatiralo, da mlajši člani ne pristopajo več k temu skladu, odkar ima zdravniška zbornica obvezen pogreben sklad. Zaradi tega je bila nujna reorganizacija tega sklada, ki

se bo izvedla na ta način, da se določi za vsakega člana fiksna posmrtnina, ostane pa se plodonosno naloži kot nekakšen garancijski fond z namenom, da vsi člani dobe primerno vsoto, ne pa da bi zadnji bili prikrajšani, če bi ostal dosedajni pravilnik.

Slovensko zdravniško društvo v Ljubljani nam je sporočilo svoj predlog, da se obe društvi združita, občni zbor se je izrekel, da je taka združitev neoportuna, ker je obstoj zdravniškega društva v Mariboru zaradi posebnih mariborskih razmer potreben, na drugi strani pa sta obe društvi včlanjeni v državni organizaciji »Jugoslovanskem lekarskem društvu«. Obširno je predsednik poročal o skupščini zdravniške zbornice, ki se je vršila 24. februarja v Ljubljani. Glavni poudarek je posvetil kartoteki, katero je lani na njegov predlog sprejela zdravniška zbornica. Namen kartoteke je, da se dožene, kako so javne zdravniške službe razdeljene med posameznike in da se vsaj v bodoče prepreči, da bi posamezniki imeli kopico javnih služb, dočim bi cela vrsta drugih ne imela ničesar, pa četudi strada z družino vred. Ugotovil je, da je namen kartoteke popolnoma v soglasju z odredbo ministrstva za socialno politiko in narodnega zdravja z dne 30. marca 1934. oziroma z načelno rešitvijo z dne 23. 9. 1929. ki pravi, da mnogi zdravniki v državni in samoupravni službi imajo poleg svoje redne službe še po eno ali več postranskih služb. Ta praksa je privedla do tega, da so posamezni zdravniki imeli po več honorarijev na škodo svojih kolegov, ki niso našli zaposlitve. To je v škodo službi sami, ker eden težko vrši več služb, na drugi strani pa s tem oškoduje svoje kolege. Isto misel izraža minister prometa s svojim odlokom 12. decembra 1. 1934. Iz tega se vidi, da ni sklep zdravniške zbornice o uvedbi kartoteke niti najmanj še nezakonit, kakor ni nezakonit pogrebni sklad, ki ga je zdravniška zbornica obvezno uveljavila za svoje člane.

Iz Glasila zdravniške zbornice 1. 1931. je dokazal, da je prejšnji odbor zbornice na usta svojega podpredsednika g. dr. Tičarja na skupščini dne 8. marca 1931. povzdignil klic po regulaciji oddaje fiksnih mest, v katerem se naglašalo, da zdravniške zbornice po novem zakonu ne samo morejo, ampak celo morajo najti pot, da bodo odločno vplivale na konkurenco svojih članov pri razpisanju glavnih služb. Šel je celo tako daleč, da je zahteval, da mora vsak prosilec, za katerokoli javno službo vložiti svojo prošnjo pri odboru zdravniške zbornice, ki daje naneo svoj placet; v zvezi s tem je zahteval, da mora vsakdo, kdor se hoče udele

žiti konkurza oziroma kdor prosi za pavšalno pogodbeno službo, odboru zdravniške zbornice predložiti točen in natančen seznam vseh svojih fiksnih dohodkov služb z natančno navedbo honorarja, dalje seznam vseh drugih pogodb in lastnih obveznosti z navedbo povprečnih dohodkov. Nepojmljiva je nepomirljiva gesta prejšnjih odbornikov zdravniške zbornice proti kartoteki, ki zahteva veliko manj, kakor so pa zahtevali oni. Vprašanje kartoteke je zaradi pritožbe dveh zdravnikov sedaj pri ministrstvu v Beogradu. Prepričan sem, da ministrstvo ne more drugega, kakor samo potrditi njene osnove, katere je samo proglasilo v svojih odlokih.

Važen je tudi § 43. zakona o zdravnikih, ki v svojem slovenskem besedilu pravi, da se zdravniška mesta in službe pri raznih oblastih in zavodih, kakor tudi pri zavodih za zavarovanje delavcev smejo oddajati samo na postavi natečaja, ki se mora razpisati, dočim stoji v srbskem besedilu, da se navedena mesta »mogu popunjati na osnovu razpisane konkursa«. Jasno je, da je tu neke stilistična nagreška. Zame ni dvoma, da je ta pogreška v srbskem besedilu, ker bi bilo nesmiselno v zakonu naštevati kaj se »more«, v zakon marveč spada to, kar se »mora«, oziroma kar se ne sme. To je bistvo in smisel zakona po vsem svetu. Tako so razumele ta paragraf zakona o zdravnikih tudi dosedaj vse oblasti. Sološni utis, ki ga je nudila skupščina zdravniške zbornice v Ljubljani, ni bil posebno razveseljujoč, ker se je izkazalo, da hoče majhna manjšina, ki je svojčas v zbornici odločala, veljati več kakor velika večina, ki ima sedaj zbornico v rokah.

Pri volitvah se je izvolil sledeči odbor: predsednik primarij dr. Mirko Černič, podpredsednik dr. Rudolf Kac, tajnik dr. Milko Bedjanič, blaginčarka dr. Mila Kovačeva, knjižničar dr. Božo Kreutziger, v ostali odbor: dr. Stane Lutman, dr. Klara Kukovec, dr. Ludvik Novak, dr. Anton Klasinc in dr. Serger Deražijo; kot namestnika: dr. Vladimir Vrečko iz Ptuja in dr. Franc Steinfelser iz Celja; kot pregledni: dr. Fric Vrečko iz Maribora in dr. Vilko Marin.

Ptuj

Gnusen zločin izvršen nad 9 letnim dekletom

Pred dnevi je bil na javni cesti blizu vasi Selce izvršen grd zločin, ki je vznemiril prebivalstvo vse okolice. Ko so se vračale tri deklice iz šole pri Sv. Rupertu v Slovenskih gorah na svoje domove v Selce, se je nenadoma pojavil na glavni cesti neznan tujec, pograbil eno teh deklic in jo vlekel v bližnji gozd ter tam izvršil nad dekletom grd zločin. Ker se je otrok branil in kričal, je divjak nastavljal svoji žrtvi nož na vrat, da se ni

upala kričati. Po izvršenem zločinu je neznanec zbežal neznanokam, pustivši svojo žrtev, ki se je onesvestila. Med tem sta ostali deklici, ki sta od strahu zbežali proti domu, obvestili svoje svoje tovarišice. Ti so spravili otroka najprej domov, nato pa k ptujskemu zdravniku dr. Brumnu, ki je ugotovil popolno defloracijo in razen tega še težke poškodbe. Nesrečna žrtev je 9-letna učenka 2 razreda osnovne šole E. O., stanujoča pri svojih starših v Selcah. Uvedena je obširna preiskava in je upati, da pride zvečina v roke pravice.

Kino. V sredo 6. in v četrtek 7. t. m., obakrat ob 20. uri se predvaja film »Moje hrepenenje si ti«. V soboto 9. t. m. ob 20. uri in v nedeljo 10. t. m. ob 18.30 in 20.30 pa je na vrsti film »Pripovedke gospodične Hoffmannove«. V glavni vlogi Ani Ondra in Ida Wüst.

St. Janž na Dravskem polju

Vprašanje regulacije Drave se je končno le premaknilo z mrtve točke in upajmo, da bo kmalu uresničeno. Tekom meseca marca je najavljena komisija, sestavljena iz priznanih strokovnjakov ministrstva za gradnje (ing. Gagič), banske uprave in tehničnega razdelka v Mariboru na eni strani in zastopnikov prizadetih občin ter zainteresiranih posestnikov na drugi strani. Mnogo zaslug za pospešitev regulacijskega vprašanja ima b. svetovalec g. Šolar, ki se ni ustrašil truda in ob vsaki priliki interveniral pri merodajnih činiteljih ter se zavzemal za čim ugodnejšo rešitev tega perečega vprašanja. Zato so tudi vsi očitki, ki so se v zadnjem času množili na njegovo osebo povsem neosnovani.

Volilno gibanje je precej živahno, vendar na dostojni višini. V ožjem okolišju nastopata g. Šolar iz Zlatolič kot kandidat v ptujskem srezu, posestnik g. Kirbiš iz sosednjih Prepolj pa v srezu Maribor desni breg.

Orožniška postaja je premeščena iz Št. Janža na Bred pri Ptuj. Preselila se bo s 1. aprilom. Premestitev je nastala zaradi nove ureditve občin.

Tukajšnja gasilska četa bo priredila spomladni večjo tombolo, katere dobiček je namenjen za kritje primanjkljaja oziroma dolga, ki ga ima zaradi nabave avtomobila in motorne brizgalne.

Ženina taktika.

Micika: Zakaj si dala možu ključ od vežnih vrat?

Lizika: Prvič zato, da mu napravim malo veselja, drugič, da ga lahko pokaže svojim prijateljem, a tretjič, ker sploh ni bil ključ od naših vežnih vrat.

Darujte za spomenik Viteškega kralja Aleksandra I. Zedinitelja v Mariboru!

čelo je goreti — zopet pri nekem manu-fakturistu. Prodajo ob taki priliki mnogo. Neki seljak, ki je gledal, kako poceni prodajajo je hudomušno dostavil: »Sad bi moralo goreti i u kakoj gostionu«. — Toliko v vednost mariborskim trgovcem, ako morejo iz tega kaj izluščiti.

Veliko skrbi povzroča zdravnikom strahovito razširjanje spolnih bolezni. Kakor poroča zagrebška »Večer«, je iskalo pomoči pri zdravnikih nad 9000 oseb. To je vsekako porazno dejstvo.

V poslednjem času smo imeli v operi več gostovanj. Tako med našimi Šimenca, Gostiča, Zupana in Rijavca. Poseben lep uspeh je dosegel Rijavec s svojim krasnim glasom. Sploh smo Slovenci dobro zastopani: tu je še vedno naš Križaj, Druzovičeva, v drami Rakuša in drugi. Sedaj pripravljajo veliko proslavo 35 letnega odrskega delovanja Hinka Nučiča, ki je tudi v Mariboru dobro znan.

Za spomenik pokojnemu kralju Zedinitelju je doslej nabranih nekaj manj od dva milijona dinarjev, prispevki pa prihajajo še vedno. Spomenik bo stal na trgu kralja Tomislava in bo po dosedanjih načrtih sodeč res nekaj monumentalnega.

Spominjajte se CMD

Danilo Viher:

Zagrebško pismo

Politično življenje postaja v Zagrebu od dne do dne zanimivejše. Menda bo Zagreb pri volitvah najbolj pestro zastopan. Zaenkrat je vse šele v razvoju, toda prav tu se vsem najbolj mudi. Posebno zanimivo je, da se ničesar pozitivnega ne ve o Mačku. »Koprive« so sedaj zopet v razcvetju, snovi na cente — in to je zaenkrat že nekaj.

Znani zagrebški kritik in glasbenik Žiga Hirschler, je dvignil s svojo opereto »Kaj nam pak morejo« mnogo prahu. Nihče ne bi pričakoval, da more tako resen glasbenik napisati kaj takega. Seveda ima stvar v zagrebški masi ogromen uspeh. Vendar pa je tudi tu mnogo stvarnih in odkritih kritikov, ki pazijo, da se gledališče ne izpremeni v kabaret. Tako je kritik Nikola Polić v »Kulisi« (št. 6), napisal obširno in močasto oceno pod naslovom »Katastrofa zagrebškega humora«. (»Vtisi po prvem in poslednjem poslušanju zagrebške revije »Kaj nam pak morejo.«) To oceno toplo priporočamo vsem onim, ki še niso izgubili vere v pravo in čisto umetnost. N. Polić posebno zamerja Hirschlerju, da si je toliko »izposodil« — in to od imen kakor Beethoven, Mozart i. dr., ter nada-

ljuje »on« ta imena v tem svojem operetnem remek-delu meče enostavno v blato »birtijsko« povincelskih glupavil popijevaka«, misleč, da bo s temi motivi izpopolnil nemočni izraz svoje muzikalne duhovitosti.

Seveda je bila ta kritika mala senzacija. Gledališče pa je menda že dvanajstič razprodano...

V neki trgovini z dragulji vzbuja posebno pozornost »dar jedn, cara i kralja« — eno prazno. To je gruda zlata, obložena z biseri in inicijalo F. J. (Franc Jožef), poleg pa je »mastna« cena 250.000 dinarjev. Zanimivi pa so le taki primeri c. kr. alimentov.

Po najnovejši statistiki živi v Zagrebu 17.000 Slovencev. »Obzor« pa je mnenja, da jih je najmanj 64.000, ako vštujemo tudi one, ki so se že popolnoma udomačili. Skoraj ni vasi v Sloveniji, ki ne bi imela tu kakega zastopnika. Slovenskih služkinj je nad 3000. K temu žalostnemu poglavju pa drugič več. Navsezadnje Slovenec je včlanjenih v »Narodni knjižnici in čitalnici«, ki ima sedaj nove in lepe prostore.

Dobili smo tudi nov kinematograf, tako da jih je sedaj točno deset. Po programih prevladujejo »šlagerji«. (Mi imamo za to tujko zelo lep izraz, pa se ga ne upam napisati.) Opaža pa se, da se

publika pričinja že preobjedati in ni več onega navdušenja za razne zvezde in zvezdice. Končno pa tudi opereta močno konkurira in se posebno v modi vedno bolj približuje onemu idealu, ki sta ga zastopala Adam in Eva. Zagrebški purgerji pa tudi višje cenijo »zvezde na deskah«, ki se dajo z raznimi daljnogledi tudi »naučno« istraživati. Krasne uspehe morejo zabeležiti posebno slovanski filmi.

Zagreb se neverjetno razvija. Danes je nedvomno center zapadnega dela države, vsaj v gospodarskem oziru. Vendar je od vsega tega našega zelo malo. Zagrebška Illica pa je za nas prava sramota. Mi se vse preveč posvečamo abstraktnim znanostim, pozabljamo pa na praktično stran življenja, kjer odgovorimo. Človeka boli, ko gleda bogastvo, ki teče v tuje blagajne v Illici je tričetine neslovenskih imen. Nemci, Židi, Madžari, po bankah Angleži in Francozi, mi pa se življamo v političnih debatah, osebnih napadih in podobni godlji.

Tu imamo nove vrste specialiteto. To je takozvana razprodaja po »požaru« škodovanega blaga. Prvemu je pričelo goreti nekemu manufakturistu na Illici. Prišel je prodajati po »nevjerojatno« niskim cijenama. Toda sv. Florijan je med tem zopet pogledal skozi prste — in pri-

Alphonse Daudet:

GREH ŽENE

ROMAN.

25

Moja ljubezen je živela dalje, moj ljubezenski ponos pa je bil ozdravljen; vse to je spričo smrti tako malenkostno! Ginjena od moje ponudbe je Irena nekaj časa molčala, nato pa mi je, izbruhnivši v jok postala s konicami prstov poljub namesto odgovora.

Malo pozneje sem jo izgubil; izgubil sem jo v onih jesenskih dneh, ko zamenjajo na opustelih poljih vrane lastavice. Šele pozneje sem izvedel, da je dopisovala s slavnim romancierjem in je bila ena onih njegovih »neznank«, katerih ljubezenski norosti se je pozneje sam smejal. A kaj hočete? Moja uboga žena je bila romantična čudi. Plašilo jo je to dolgočasno osamljeno življenje na deželi. Dasi je slavni avtor ni nikoli videl, ji je vendar odgovarjal: »Madame X... pošte restante, Villeneuve-Saint Georges.« Barbara je šla vsako soboto na pošto po novo pismo; ona mi je tudi odkrila skrivnost tega nedolžnega dopisovanja (kako menim), ker bil sem tako močan, ker nisem prečital niti eno onih mnogostevilnih pisem, pisanih z istim rokopisom, ki sem jih našel v nekem predalu

pisalne mize moje žene. Vrnil sem jih slavnemu možu s temi-le besedami: »Vaša neznanka iz Villeneuve je umrla. Ako želite izvedeti njeno ime, ga najdete na pročelju cerkvice, sezidane njej v spomin na Corbeilski cesti med Draveilom in Soisyjem.« Gospod Herscher ni nikoli prišel.

Tedaj je nastal čas kratkega molka, ki ga je dramilo samo gruljenje golobov na cerkveni strehi in brnenje zvonov, ki se je oglašalo iz daljave preko reke. Potem je dejal Richard z globokim nasmehom:

»Vaša povest, moj dragi gospod, dokazuje samo, da so vse ženske sposobne varati in lagati, da pa so med moškimi silno redki, ki bi bili tako dobri in blagi, kakor ste vi.«

Gospod Mériver ga je pogledal začudeno, da je bil tako slabo razumljen.

»To sem sam zakrivil,« je dejal. »Nisem vam znal pokazati razlike, ki je bila med menoj in Ireno. Ona je imela vse, kar je meni manjkalo: mladost in lepoto. Z njo sem bil mnogo let srečen, ne da bi se bil brigal tudi za njeno srečo,

ne da bi jo bil le enkrat samkrat vprašal: »Kaj ti manjka?« Pred sodniki, ki bi bili pravi sodniki, bi ženin greh našel že v tej moji, tej naši nesebičnosti popolno odpuščanje. In koliko je še drugih razlogov, ki bi jo lahko razbremenili! S kakšno pravico se na primer zahteva od nje, da mora biti žena enega samega moža, med tem ko se mož ne zadovoljuje z eno samo žensko? Leta in leta je živela Irena sama v hiši, daleč od svojega rodnega doma, od matere in brez otrok, in njen mož je bil pri njej samo zvečer. Zakon brez otrok, to je tisto veliko oproščenje. Materinstvo — to je rai-son d'être vsake žene, njeno poslanstvo, njeno veselje, njen varovalec in rešitelj... A jaz, kakor vi, dragi moj Richard, nisem imel otrok.«

Fénigan je jezen vstal. To, kar je zdaj slišal, je vedel predobro tudi sam. Lydija se je zadosti žalostila zaradi tega, da ni imela otrok. Toda ves zatopljen v strast maščevanja ni bil dostopen za noben razlog in zato mu je bilo napadati samo zadoščenje.

»Po vašem mišljenju je torej naša največja sreča, ako nas žena prevara, in vi to celo odobravate?«

»Ne, hočem le, da ima tudi ona branjtelja in da se zasliši, preden jo obsodimo.«

»Ženska si je sama izmislila najboljši

način, da se brani — enostavno pobegne,« je dejal Richard ježno.

Starec, škileč s svojimi lokavimi očmi, ga je prijazno prisilil, da je spet sedel k njemu na kamen.

»Da, res, pobegne, a ni to dostojnejše, kakor da ostane, laže in se pritajuje? Mar ni to, da se sama postavi izven človeških in družbenih zakonov, dosti boljše in lepše kakor prešustvo, zagrešeno brez nevarnosti in škandala? Dejaj vam bom še nekaj: odsotnost vaše žene vam olajšuje braniti jo pred samim seboj, pogledati bolje v obraz njeni in svoji sreči, da se nazadnje pripravite na veliki dan pomirjenja in odpuščanja.«

»Jaz — jaz ne bom nikoli odpustil,« je siknil Richard skozi zobe.

Starec je zmajal z glavo:

»Vi mislite tako zdaj, ker vas še muči strašna mora ljubosumnosti, zaradi katere sem trpel jaz prav tako, kakor trpite zdaj vi, a se je boste iznebili tudi vi prav tako, kakor sem se je jaz.«

»Rečen je oni, ki več ne ljubi.«

»Motite se! Ljubosumnost ni isto kakor ljubezen, ker je od nje odvisna! Občutite ljubezen v oni nasladi, ki se meša z vsemi kletimi mukami ljubosumnosti... O Bog, ko se spomnim slasti, ki sem jo okusil, ko sem prisilil svojo ženo, da mi je priznala, kako misli na svojega slikarja in kako ga ljubi.

Krasen uspeh Mariborskega akademskega sabljaškega kluba v Gradcu

MASK PREMAGAL LANDESFECHTKLUB V GRADCU Z 2:1.

Mariborski akademski sabljaški klub je preteklo soboto in nedeljo gostoval v Gradcu ter absolviraj proti Landesfecht-klubu v Gradcu dvoboj, ki se je končal z lepo zmago Mariborčanov. Prireditvi so prisostvovali najodličnejši zastopniki graškega javnega življenja z županom Schmidom na čelu, nada je naš konzul dr. Veršič in številno občinstvo, tako, da je bila dvorana nabito polna.

Rezultati so bili naslednji:

Floret: MASK: Podhraški, Tretinjak, dr. Pihler, prof. Cestnik; LFK Gradec: Weber, Vogeltanz, Purkfried, Wratschko. Podhraški je dosegel 4 zmage, Tretinjak 4, dr. Pihler 3 zmage in 1 poraz, prof. Cestnik pa 2 zmagi in 2 poraza. Zmagal je torej MASK s 13:3.

Sabljá: Podhraški je dosegel 3 zmage in 1 poraz, Tretinjak 3 zmage in 1 poraz, dr. Pihler 3 zmage in 1 poraz, prof. Cestnik pa je zabeležil 4 poraze. Zmagal je MASK v razmerju 9:8.

Epee: Podhraški je bil 2-krat poražen ter je dosegel 1 zmago, prav tako Tretinjak, dočim je dr. Pihler enkrat zmagal, enkrat se je boril neodločeno, enkrat pa je izgubil. Zmagali so Gradčani v razmerju 5 pol proti 3 in pol.

Graški tisk poudarja, da so se posebno odlikovali dr. Pihler, Podhraški in Tretinjak, ki so borbe absolvirali v sijajnem stilu. Ker so graški sabljači med najboljšimi v Avstriji, je uspeh MASK-a tembolj razveseljav.

Občni zbor mariborskega Motokluba

Preteklo nedeljo je imel mariborski Moto-klub svoj redni letni občni zbor v »Veliki kavarni«. Zborovanje je otvoril in vodil predsednik kluba g. Anton Antončič. Uvodoma se je spominjal blagopokojnega viteškega kralja Aleksandra I. Zedinitelja, nato pa podal v kratkih obri- slih pregled o delovanju kluba v preteklem letu. Iz tajniškega poročila, ki ga je podal tajnik g. Jurjavčič, je razvidno, da šteje klub 68 članov, ki so lani dosegli prav lepe uspehe zlasti pri tekmah za vseslovansko prvenstvo v Zagrebu.

V svojem poročilu se je g. Jurjavčič dotaknil vzroka, zakaj število članstva pada. Dejaj je, da so temu krive dajatve, ki so uničile naš motorizem. Res je, da so vplivale na nazadovanje tudi nengodne gospodarske prilike, vendar pa je prav v takih okoliščinah posebno občutljiva neznošnjivost bremen, ki jim je v prvi vrsti pripisati to ogromno nazadovanje. To nam potrjujejo primeri sosednih držav, kjer se je motorizem povzpela prav v času najhujše krize. Lani je prejela država okrog 18 milijonov dinarjev na letni taksi na motorna vozila, izgubila pa je nad 20 milijonov dinarjev na trošarini na gorivo, ker je odpadla potrošnja onih vozil, ki so bila izven prometa. Materialne koristi, ki jih imajo državne in samoupravne oblasti od motorizma, so precej velike. Poleg visoke carine na vozila, rezervne dele in na gorivo je predvsem omeniti fiskalne dajatve na gorivo, saj znašajo samo dohodki države od trošarine na gorivo nad 100 milijonov dinarjev. Poleg teh neposrednih dohodkov je omeniti še fiskalne doklade obratov, ki so z motorizmom v neposredni ali posredni zvezi. Končno ni prezreti pomena razvi-

tega motorizma za narodno obrambo. V zadnjem času se mnogo govori o reformi dajatev na motorna vozila. Zadnji ukrepi finančnega ministra dokazujejo, da se to vprašanje najresneje proučuje. Prodrlo je torej spoznanje, da nudi motorizem kot gospodarska panoga tudi pri nas mnogo koristi in vodi naša država resne račune, da se motorna vozila olajšajo današnjih previsokih bremen.

Sledilo je poročilo ostalih funkcionar-jov, nakar so bile volitve. Izvoljena je bila naslednja nova uprava: predsednik Anton Antončič, podpredsednik Ivan Pe- likan, tajnik Roderik Jurjavčič, blagajnik Franc Majcen; odborniki: Kanceler, Šalamun, Dadiou, L. Zintauer, Divjak, Vacek, Lotz, H. in A. Čerič, Kopic, Hanig, Perk, Fras in Cverlin; sportni komisar R. Lotz; revizorja: Šalamun in Cverlin.

Sokolstvo

Sokolski oder v Radvanju

Bolj neopaženo od širše javnosti, prav agilno deluje že nekaj let gledališko-amaterski oder radvanjske sokolske čete. Že pred leti so požrtvovalni člani zgradili zločljiv oder, predstave pa se vrše v radvanjski šoli. Zaradi majhnega prostora morajo vsako igro igrati po dvakrat, da si jo lahko ogledajo vsi oni, katerim so se predstave radvanjskih Sokolov zelo priljubile. In teh ni malo. Upri- zarijajo se igre, ki so našim okoličanom najbolj pri srcu in ki vselej zapuste naj- lepši vtis. Doslej so igrali naslednje igre: Anzengruberjevo dramo »Krivoprisež- nik«, Meškovo dramo »Pri Hrastovih«, Medvedovo igro »Na ogledih«, Nušičevo šaloigro »Navaden človek« in več kraj- ših enodejark. Pred vsako predstavo je

kratek nagovor, s katerim se občinstvo seznanja s sokolsko ideologijo in sokol- skim delovanjem. Preteklo nedeljo so sokolski igralci pripravili Radvanjčanom dve uri neprisiljenega smeha. Na spore- du sta bili enodejanki »Hlače« in »Bingel Bangel« ter še več krajših nastopov, ki so gledalce spravili v najlepše razpolo- ženje. Igralci: sestre Lešnikova, Knezo- va, Stožerjeva, Jusova in bratje Muhič, Gabrijan, Černejšek, Munda, Repnik in Šajbler, — vsi stari znanci radvanjskega

odra. so se izredno potrudili in tudi želi zasluženo priznanje. — Spored bodo po- novili prihodnjo nedeljo, 10. t. m. ob 17. uri v radvanjski šoli. Vsi oni, ki vedo ceniti delo naših Radvanjčanov, pionir-jev sokolske misli pod zelenim Pohor- jem, naj pridejo! — Zdravo!

Meddruštveni sokolski oder poziva vsa Sokolska društva v Mariboru in okolici. da se korporativno udeležijo Masaryko-ve proslave, ki bo v nedeljo 10. t. m. ob 10. uri dopoldne v unionski dvorani.

Razno

PREVZEL SEM GOSTILNO pri delavski pekarni. Tržaška cesta 38 in se toplo priporo- čam. Rado Starman. 932

DANES PRI »TURISTU«, Betnavska c. 39, pustna za- bava. Ljutomerska vina last- nega pridelka. Domači krofi. Ciganska godba. 925

TAMBURAŠI POZOR!

Nudi se Vam izredna prilika za nakup tamburaških instru- mentov po izredno nizki ceni. Interesenti dobe točnejše in- formacije v Beograjski ul. 18 919

Posest

ENONADSTROPNA HIŠA in več manjših hišic, novih, od 50.000 Din naprej v bli- žini postajališča Tezno, ka- kor tudi stavbišča od 7 Din m² naprej na prodaj. Vpraša se od 12. do 14. ure Tezno, Maistrova ul. 1-I. 916

Službo išče

IŠČEM SLUŽBO SLUGE ali nočnega čuvaja. Položim kavcije do 10.000 Din. Naslov v upravi »Večernika«. 924

Službo dobi

KUHARICA stara 44—55 let, dobi službo takoj v podoficirski menaži 32 artiljerijskega polka. 917

Stanovanje

STANOVANJE oddam s sobo in kuhinjo, oddam s 1. aprilom mali družini brez otrok. Studenci, Cankarjeva ul. 7. 923

STANOVANJE s hrano iščem v bližini glav- nega kolodvora. Ponudbe pod »Železničar« na upravo »Ve- černika«. 921

STANOVANJE oddam s 1. aprilom, kuhinjo, 3 sobe, z uporabo kopalice. Vprašati Koseskega ul. 28. 918

Siciljsanske rumene in rdeče

pomaranče

sveže, plemenito blago, so do- spele. Prodaja na debelo. Soli- dne cene.

Jakob Kuntner

izvoz in uvoz sadja

Maribor, Koparjeva ul. 12.

Kupujte svoje po- trebnščine pri naših inserentih!

Kisle in slane kumerce kg 10⁰—

L. Uhler, delikatesa, Glavni trg.

Razglas!

Posojilnica v Mariboru r. z. z o. p. znižuje z veljavnostjo od 1. aprila 1935 dalje vse obrestne mere, razen onih, ki so z zako- nom določene, za

en odstotek.

Podrobnosti so razvidne iz oglasa na uradni deski v posojilničnih prostorih. Odbor.

Ni še ovenelo cvetje na gomili naše prerano umrle hčerke in sestrice, že nam je smrtna kosa za vedno pokosila našega dobrega moža, očeta, tasta, brata, strica, svaka, bratranca itd., gospoda

Josipa Korošca

ki je v ponedeljek, dne 4. marca 1935 ob 3/4 na 2, po dolgi mučni bolezni, previden s sv. zakramenti, v Bogu zaspal.

Pogreb pokojnika bo v sredo, dne 6. marca 1935 popoldne ob pol petih iz mrt-vašnice na Pobrežju na mestno pokopališče.

Maribor-Dunaj, dne marca 5. 1935.

Zalujoči ostali.